

บทความปกิณกะ รู้คิดจากชีวิตคนทำ

อภิญา เพียรพิจารณ์ (Apinya Pianpijarn)¹

การได้อ่านหนังสือ การได้พบเห็นผู้คน การได้ศึกษาดูงานหรือการได้เดินทางท่องเที่ยว ต่างก็ทำให้เกิดการเรียนรู้มากมาย ที่สำคัญทำให้เกิดการรู้คิดจากที่ได้พบเจอ และหากการพบเจอนั้นเป็นบุคคลก็จะได้รับรู้คิดจากชีวิตบุคคลนั้น ๆ

การรู้คิดของแต่ละคนแตกต่างกัน บางคนรู้คิดจากประสบการณ์ จากความคิดจากพื้นฐานที่มีเงื่อนไข ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม จากความเป็นตัวตนของแต่ละคน ส่งผลให้เกิดเป็นความเห็นหรือการกระทำ และส่วนใหญ่มักเชื่อในความเป็นตัวตนของตน ทำให้บางครั้งเกิดความแตกต่างไม่เหมือนกันกลายเป็นพวกเป็นหมู่คณะ และต่างหมู่ต่างคณะ

จากการเดินทางท่องเที่ยวแดนกิมจิ (เกาหลีใต้) กับแดนมังกร (สาธารณรัฐประชาชนจีน) พบว่า ผู้คนล้วนเร่งรีบมีวินัย ต้องทำงานแข่งกับเวลา ทุกคนต้องมีการค้าขายต้องแข่งขันกัน มีของขายมากมาย ราคาสูงบ้าง ปานกลางบ้าง และต่ำบ้าง ผู้คนจะยิ้มแย้มต่อลูกค้าพยายามบอกคุณสมบัติของสินค้า และต่อรองกันได้ บางทีถูกใจให้แถมก็เยอะ สิ่งที่น่าสนใจได้คือเขาไม่โกง ถ้าลูกค้าคิดเทียบราคาของเงินหยวน เงินเหมา เงินวอน คิดเป็นราคาเท่าไรต่อบาทไทย และถ้าเป็นเงินหยวนก็เหมาเท่ากับ 1 หยวน ก็บาทเท่ากับกี่วอน คิดไปคิดมาไม่รู้คิดเป็นเงินไทยเท่าไรกันแน่ ก็ซื้อขายไปตามนั้น บางทีลืมเงินทอนเดินไปบ้านแล้วพ่อค้ายังวิ่งตามเอาเงินมาทอนทำให้มองภาพใหญ่กว่าถ้าคนเราอยู่บนพื้นฐาน

ของความตรงไปตรงมาไม่โกงก็เกิดความเชื่อใจและเชื่อมั่น เป็นความรู้สึกดี ๆ ที่จะติดใจไปนานแสนนานเลย

พอได้คิดว่าจะเดินทางไปประเทศอียิปต์ไปดูปิระมิด สะฟริงค์ ไปซื้ออูฐและศึกษาขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมโบราณที่หน้าทั้ง ฟลินได้อ่านบทวิจารณ์ของผู้ที่เคยเดินทางไปประเทศนี้มาก่อน เขาเขียนว่า เขาได้มีโอกาสซื้ออูฐท่องเที่ยวเลทราย ราคาที่ตกลงสมมุติว่า 400 บาท คิดว่าเหมือนนักท่องเที่ยวที่ซ้างชมเมืองชมป่าบ้านเราราคาเท่าไรก็เท่านั้น ปรากฏว่าการซื้ออูฐนั้นมีราคาขึ้นอูฐก็ลงอูฐด้วยที่ว่า 400 บาท คือขึ้นซื้ออูฐ แต่ราคาลงจากหลังอูฐ 800 บาท เรียกว่าขึ้นซื้ออูฐแล้วไม่ลงก็ให้รู้ไป เพราะอูฐสูงมากเองอยากต้องมีวิธีให้อูฐย่อตัวลงจะได้ก้าวลงได้สะดวก มิเช่นนั้นต้องกระโดดอาจเสี่ยงฆ่าหักต้องเดิน CRUTCH เดิน CANE แต่จากการอ่านบทวิจารณ์ไปเยอะ ๆ ก็พบว่าหลาย ๆ ผู้เขียนก็ไม่ได้เขียนเกี่ยวกับค่าขึ้นอูฐแล้วมีค่าลงอูฐด้วย บางทีเราอาจจะต้องไปพิสูจน์ โชคดีก็ไม่เจอ หากโชคร้ายเจอพวกชอบหลอกลูกท่องเที่ยว เราก็อาจจะต้องจ่ายเงินค่าขึ้นซื้ออูฐและค่าลงอูฐ ได้ข้อคิดว่า หากบุคคลดำเนินชีวิตไปตามครรลองที่ติงามไม่หลอกล้มเอาเปรียบกันก็จะทำให้สังคมเป็นปกติสุข ชื่อเสียงคุณงามความดี ก็จะได้รับการสรรเสริญ

เดินทางไปจังหวัดแม่ฮ่องสอน แวะพักที่อำเภอยุวม เป็นช่วงปลายหนาว มีหมอกควันเต็มไปหมดหายใจอึดอัดมาก ได้พูดคุยกับเจ้าของที่พัก ทำให้ได้ข้อมูลว่าเป็นการเผาป่าอย่างเจตนา เพื่อรอว่าเมื่อฝนตก

¹พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ (ด้านการสอน) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ Email : pianpijarn@gmail.com

ลงมาก็จะทำให้เห็นดงอกงามได้เก็บเห็ดไปขายกินกัน แต่ก่อนจะได้เก็บได้กิน คนหนุ่มมากต้องเดือดร้อนเพราะควันจากการเกิดไฟไหม้ป่า และเป็นอย่างนี้มานานแสนนาน ยังไม่มีใครสนใจแก้ไข หรือแก้ไขไม่ได้ก็ไม่ทราบและการเผาป่าก็ขยายพื้นที่ไปทั่วภาคเหนือเดือดร้อนไปหลายจังหวัด ส่งผลต่อสุขภาพของประชาชนทั่วไป

ไปจังหวัดชลบุรีแวะเกาะสีชัง เคยได้ยินเพลง “สีชัง...ซังแต่ชื่อ...เกาะนั้นหรือจะซังใคร...ขอแต่แม่ดวงใจอย่าซังซิงไฟไปไกล...” ก้าวแรกที่ก้าวสู่เกาะสีชังก็มีมือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจนำขึ้นมาช่วยเหลือนักท่องเที่ยวให้ก้าวข้ามจากเรือขึ้นฝั่งอย่างปลอดภัย การจัดการรถสองล้อ รถสามล้อ พานักท่องเที่ยวนั่งชมทั่วเกาะอย่างเป็นระบบระเบียบตามคิวก่อนหลัง ใครที่ยังไม่ถึงคิวแต่นักท่องเที่ยวจากเรือลำนี้หมดแล้วก็รอนักท่องเที่ยวจากเรือลำใหม่ที่จะเข้าเทียบท่า ชีวิตสุขสงบปกครองกันเอง ทุกคนมุ่งจุดหมายที่ให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจ เพราะนั่นคือรายได้และจากปากต่อปากที่ชื่นชมยอมรับกันว่า สีชังไม่ได้ซังใครจริง ๆ จากสีชังแล้วมีแต่คนอยากกลับไปสีชัง และหลายคนอยากจะมีบ้านที่สีชัง ราคาที่ดินก็ยังไม่แพง น่าสนใจดีทีเดียว ถามผู้คนที่อยู่ที่นี่ถึงการปล้นลักเล็กขโมยน้อยหรือการทำร้ายนักท่องเที่ยว ก็ไม่พบว่าเคยมี เพราะจะระวังปัญหาข้อนี้อย่างมาก มีป้ายห้ามค้าขายยาเสพติดทุกชนิดและเขียนแข่งไว้ด้วย ถามจากผู้ที่มาท่องเที่ยวบอกว่ามาเที่ยวครั้งนี้เป็นครั้งที่ 3 เพราะไม่ไกลไปมาสะดวกผู้คนอัธยาศัยดี เป็นกันเอง อาหารอร่อยมีนา “เกมร้าย เกมรัก” ถึงเลือกสีชังเป็นสถานที่ถ่ายทำละคร ผู้คนชื่นชมและตั้งใจที่มีการถ่ายทำละครที่นี่ บอกว่านางเอกสวยมาก พระเอกก็หล่อมาก ความเป็นอยู่ของผู้คนบนเกาะสีชังเรียบง่ายคล้าย “พอเพียง” ส่วนใหญ่ก็เป็นคนท้องถิ่น มีบ้างที่มาจากที่อื่นแต่ก็มาตั้งรกรากดำเนินธุรกิจเป็น 10 ปีขึ้นไปใครยังไม่ได้แวะไปเกาะสีชังลองไปเที่ยวดูบ้างมีสถานที่ประวัติศาสตร์หลายแห่งล้วนแล้วแต่มีคุณค่าน่าจะได้ไปศึกษาหาความรู้อย่างยิ่ง

แวะไปเชียงใหม่ ไปแก่งคุดคู้ จังหวัดเลย เห็นชาวบ้านทำน้ำตาลจากมะพร้าวและมะพร้าวแก้วกันเยอะจนมีชื่อเสียง มะพร้าวแก้วที่นี้จะคัดมะพร้าว คั่ววันขึ้นใหญ่ ๆ คลุกน้ำตาลทำให้เวลาได้ลิ้มรสมะพร้าวจะอ่อนนุ่มหวานกำลังดี เรียกว่าถ้าได้ลิ้มรสแล้วไม่ยากวางมือเลยละ ได้พูดคุยกับพ่อค้าแม่ค้า การทำน้ำตาลก็ดื่มมะพร้าวแก้วก็ดี ส่วนอยู่ในลักษณะ “พอเพียง” ตามแนวปรัชญาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระราชทานแก่พสกนิกร ส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้ส่งไปขายไกล ๆ จะขายอยู่ในพื้นที่และทำขายตามบ้านอาจจะขายเยอะหน่อยก็ที่แก่งคุดคู้ เพราะนักท่องเที่ยวมีมาเยอะสม่ำเสมอ หากส่วนไหนที่ทำจากมะพร้าวค่อนข้างแก่หน่อยก็จะแยกสีแยกพวกให้เห็นชัดเจนที่อ่อน ๆ กำลังเหมาะจะใช้สีขาว พ่อค้าแม่ค้าจะบอกนักท่องเที่ยวตามจริงและให้ชิมได้ไม่อั้น น้ำตาลมะพร้าวก็เคี้ยวในกระเพาะให้เห็นที่ลงพิมพ์แห้งดีแล้ว ก็ให้ชิมได้หอมอร่อยมาก ๆ ส่วนใหญ่บอกว่าทำกันมาช้านานแล้วมีความเป็นเอกลักษณ์ มะพร้าวก็ปลูกในพื้นที่คัดแยกเนื้อให้พอดี ตักคั่ววันขึ้นใหญ่ ๆ ทำให้น้ำรับประทาน ไม่ใช่สีอันตราย ไม่ใช่สีเข้มข้นจนเกินไป ทำให้มองแล้วเย็นตาเข้ากับธรรมชาติแสนสบาย ลำน้ำโขงไหลทอดเอื่อย ๆ ช่วงที่ไปเป็นช่วงหนาวอากาศสบายมาก แม่น้ำโขงแห้งไปก่อนหน้าทำให้ลงเดินเล่นได้สบาย มีหินแม่น้ำเกลี้ยงเกลา รูปทรงสวยงามตาตื่นไปหมด เดินชมเพลินตาเพลินใจจริง ๆ แวะรับประทานอาหารท้องถิ่น รสชาติจัดจ้านหน้าดูชมเลย แม่ค้าบอกว่า ทำสุดฝีมือเลยนะเนี่ย กุ้งฝอยทอดแผ่นใหญ่มากถูกจัดวางแทบทุกโต๊ะอาหารทุกอย่างอร่อยมาก ได้พูดคุยถึงการศึกษานักเรียน มีโรงเรียนที่ทันสมัยที่ต้องเรียนชั้นสูง ๆ ก็จะเข้าไปในตัวอำเภอ ตัวจังหวัดทุกบ้านก็ให้ความสนใจในเรื่องการศึกษาของเด็ก ๆ ทำมาค้าขายส่งบุตรหลานเรียนหนังสือ ความพอเพียงทำให้คนเรามีความสุขสงบและเรียบง่าย

ได้พูดคุยกับผู้ทำงานในสำนักงานแห่งหนึ่งเขาเล่าให้ฟังถึงสภาพการทำงานในปัจจุบันมีงานมาก มีการตรวจสอบคุณภาพ จากหลากหลายสถาบันทั้งนี้เพื่อให้งานได้รับการประกันคุณภาพ หัวหน้าบางคนไม่ยอมเป็นหัวหน้าแล้ว บอกว่าเครียด ต้องรองรับทั้งจากผู้บังคับบัญชาและลูกน้อง ความเป็นส่วนตัวลดไปมาก เขาบอกว่าแต่มีโอกาสดีกว่าผู้ปฏิบัติเพราะการพิจารณาความดีความชอบ การศึกษาดูงาน รางวัล ชวัญกำลังใจ และเกียรติบัตรชื่นชมต่าง ๆ ก็มีมากมาย ตัวเขาเองเป็นเพียงผู้ปฏิบัติ ไม่เคยได้รับโอกาสดี ๆ เลยเหมือนในหนังสือแฮร์รี่พ็อตเตอร์ ที่เขียนไว้ว่า “พวกเราเหมือนฟันเฟืองตัวเล็ก ๆ ที่ทำให้อंकอร์ขับเคลื่อนไปในขณะที่สายตาของผู้บริหารมองไม่เห็น” ฟังแล้วก็ได้คิดว่าทุกคนต้องมีมุมมองเป็นของตนเอง แล้วแต่ว่าแต่ละคนจะพบเจออะไร แล้วคิดอย่างไร

เมื่อครั้งได้ไปศึกษาดูงาน “มูลนิธิเมตตาสงเคราะห์ (มูลนิธิ) พุทธศาสนาใต้หวัน” หรือ “มูลนิธิพุทธฉือจี้” ณ ประเทศใต้หวัน ก่อนหน้าที่จะได้ไปศึกษาดูงานโซคิตีที่มีโอกาสได้อ่านหนังสือเกี่ยวกับ “มูลนิธิพุทธฉือจี้” ชื่อ “จิตอาสา พลังสร้างโลก” ของ นพ.อำพล จินดาวัฒนะ ทำให้พอจับความได้คร่าว ๆ ว่าเป็นองค์กรเกี่ยวกับจิตอาสาให้ความเมตตาแก่เพื่อนมนุษย์โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนและเป็นการกระทำอย่างต่อเนื่องขยายผลเป็นวงกว้างขึ้นเรื่อย ๆ

ผู้ก่อตั้งมูลนิธิพุทธฉือจี้ในประเทศใต้หวัน คือ ท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียน ผู้ซึ่งปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่งดงามให้บรรดาสาธุศิษย์ได้เห็นเป็นแบบอย่างอยู่ตลอดเวลา ทำให้สาธุศิษย์ที่เป็นอาสาสมัครล้วนเป็นผู้มีจิตใจดี สุภาพอ่อนน้อม นอบน้อมถ่อมตน ยิ้มแย้มแจ่มใส ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ให้เกียรติผู้อื่น และเป็นสุขเมื่อได้ให้ความช่วยเหลือแก่ใคร ๆ ไม่เลือกว่าบุคคลที่ไปช่วยเหลือจะเป็นใครยากดีมีจน หรือเชื้อชาติศาสนาใด ทุกคนมีความรักในเพื่อนมนุษย์และดูแลเพื่อน

มนุษย์ด้วยความรัก ด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์อย่างแท้จริง

แม้จะใช้เวลาศึกษาดูงานไม่นานนักก็สัมผัสได้ถึงความเอาใจใส่ความปรารถนาดีและความรักในเพื่อนมนุษย์ ผู้เขียนได้รับความประหลาดใจหลายครั้งจากการได้รับการบริการที่เกินความคาดหมาย นับตั้งแต่ลงจากรถก็พบคณะอาสาสมัครยื่นเข้าแถวให้การต้อนรับด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ร้องเพลงและปรบมืออย่างพร้อมเพรียงกัน พาเดินชมสถานที่ บรรยายสรุปฝึกจัดดอกไม้ในแจกันเล็ก ๆ มอบของที่ระลึกให้ผู้ดูงานทุกคน พาเยี่ยมชมนิทรรศการ ก่อนเข้าชมนิทรรศการต้องถอดรองเท้าไว้ข้างนอก เดินชมนิทรรศการหลายห้อง พื้นปูด้วยไม้ขัดเงาสะอาดมาก เดินกันจนเมื่อยได้ชมครบทุกห้องก็พร้อมเดินตามทางออก ทุกคนก็มองหารองเท้าไม่พบวาร์องเท้าอยู่ที่ไหน หากอีกทีพบวาร์องเท้าถูกย้ายที่ไปเรียงเป็นคู่ ๆ เป็นระเบียบสวยงามมาก เราทุกคนเดินไปเพียงยื่นเท้าใส่รองเท้าเท่านั้น ประหลาดใจมาก ๆ ไม่เคยมีสถานที่ใดที่เคยไปได้ปฏิบัติเช่นนี้ ไม่ได้รังเกียจรองเท้าของเราเลย จัดวางไว้เป็นอย่างดีในทิศทางที่เดินออกมากก็ใส่รองเท้าได้เลยทำให้หัวใจหล่นตกอยู่ที่พุทธฉือจี้เองประทับใจมากที่สุดเลย ทำให้มีความคิดว่าถ้าใครมาเยี่ยมบ้านหรือสถานที่ทำงานพวกเราแล้วต้องถอดรองเท้า พวกเราได้ช่วยจัดวางให้เป็นระเบียบก็น่าจะดีทีเดียวต้องลองทำดูมั่งแล้ว เมื่อต้องกล่าวลากันพวกเราได้รับคำขอบคุณจากอาสาสมัคร ขอขอบคุณที่ได้ให้เขาบริการแก่เรา อันนี้แปลกมากเพราะปกติผู้ไปเยี่ยมจะต้องขอบคุณที่เขาให้เราได้ศึกษาดูงาน แต่นี่เขากลับขอบคุณเราที่ให้เขาได้บริการเราเยี่ยมชมสถานที่ของเขา แต่พวกเรา ก็กล่าวขอบคุณเขาเช่นกันด้วยความประทับใจในหลาย ๆ จุดทำให้ชื่อเสียงของมูลนิธิพุทธฉือจี้ใต้หวันโด่งดังมากและได้รับคำกล่าวถึงแต่ในทางที่ดีงามสมกับความดีงามของผู้จัดตั้งและอาสาสมัครทุกคนอย่างแท้จริง

ได้อ่านหนังสือ “10 วันกับเจ้าชาย...ในฝัน” ของ พ.ต.อ. ดร.ยิ่งยศ เทพจำนงค์ ซึ่งเป็นงานเขียนจากการที่ท่านได้รับการคัดเลือกให้เป็นนายตำรวจเกียรติยศประจำองค์มกุฎราชกุมารจิกมี นัมเกล เคเซอร์ วังซุก แห่งราชอาณาจักร BHUTAN ทำหน้าที่ถวายพระเกียรติ ถวายอารักขา รวมถึงถวายงานแด่หนึ่งในพระราชอาคันตุกะที่เสด็จมาเยือนเมืองไทยเนื่องในโอกาสงานฉลอง ๖๐ ปี ครองราชย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ตลอดระยะเวลาที่ท่านผู้การฯ ได้ถวายพระเกียรติแด่องค์เจ้าชายในฝัน ท่านผู้การฯ กล่าวว่าเจ้าชายในเทพนิยายที่ท่านผู้อ่านได้เคยอ่านเมื่อสมัยเด็ก ๆ ภาพเจ้าชายที่แสนดี ความสง่างามทั้งรูปร่างและความคิด บัดนี้ได้มาปรากฏเป็นความจริงให้ท่านผู้การฯ สามารถสัมผัสได้แล้ว เพราะองค์เจ้าชายมีรูปร่างพระชันษายังน้อย การศึกษาดี และที่สำคัญทรงมีพระจริยวัตรที่งามสง่ามาก ทรงมีความนอบน้อมแก่บุคคลทุกฝ่ายทุกคณะ แม้ว่าจะอยู่ในช่วงเสวยพระกระยาหาร คำร่วมกับพระราชอาคันตุกะพระองค์อื่น พระองค์ยังทรงวางพระองค์อย่างอ่อนน้อมถ่อมตนต่อหน้ากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์จากต่างรัฐ ที่มาร่วมเสวยพระกระยาหาร จะด้วยยังอ่อนพระชันษากว่าพระองค์อื่น ๆ หรือด้วยเหตุผลอื่น แต่ท่านผู้การฯ บอกว่าทำให้รู้ได้ในทันทีว่าไม่ว่าใครก็ตามที่ได้อยู่ใกล้ชิดพระองค์ เจ้าชายในฝันก็จะต้องหลงรักอย่างแน่นอน นั่นเพราะพระจริยวัตรที่อ่อนน้อมงดงามถูกต้องตามกาลเทศะ สถานที่ บุคคล พระพักตร์ยิ้มแย้ม สดใส ย่อมทำให้ผู้พบเห็นมีความสุข มีความประทับใจ และชื่นชมในพระองค์ไม่เสื่อมคลายสมกับที่เป็น “เจ้าชายในฝัน” ของใครหลาย ๆ คนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ความอ่อนน้อมถ่อมตนหากแม้มีในบุคคลใด ก็ย่อมจะได้รับการชื่นชมยกย่องเสมอเหมือนบุคคลท่านหนึ่งของวงการสาธารณสุขไทยที่ทำให้เกิดงาน “๑ คน ยืนหยัด ๑ ศตวรรษ เสมอ พริ้งพวงแก้ว” ในวาระที่ครบ

๑๐๐ ปี ของคุณพ่อเสมอ พริ้งพวงแก้ว บุคคลหลากหลายวงการต่างมารวมใจให้ความสำคัญแด่ท่านด้วยคุณงามความดีของคุณพ่อทำให้ท่านได้รับการยกย่องชื่นชม และมีผู้ตั้งปณิธานจะสานต่อยืนหยัดเพื่อสังคมดังเช่นที่คุณพ่อท่านได้ยืนหยัดต่อสู้สร้างสมคุณความดีแก่สังคมเพื่อนมนุษย์ตลอดอายุของท่าน ผู้เขียนได้มีโอกาสแสดงมุทิตาจิตต่อท่านหลายครั้ง โดยเฉพาะในวันปีใหม่ที่ผู้อำนวยการและคณาจารย์ของวิทยาลัยจะไปบ้านท่านกราบอวยพรท่านและขอพรท่านทุกปี คุณพ่อจะเตรียมอาหารเช้าเป็นข้าวต้มไว้ต้อนรับพวกเราเสมอ ท่านจะให้คำอวยพรที่เป็นมงคล รู้สึกอึดอัดใจทุกครั้งที่ได้ไปกราบท่านที่บ้าน และที่ได้มีโอกาสใกล้ชิดท่านที่สุดก็เมื่อครั้งที่ท่านมาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ของวิทยาลัย (Historical Records Museum of Boromarajonani College of Nursing, Bangkok) ผู้เขียนมีส่วนจัดเตรียมจัดหาข้อมูลอุปกรณ์ของใช้ต่าง ๆ ของงานพยาบาล ได้นำคุณพ่อเยี่ยมชมอุปกรณ์ของใช้ต่าง ๆ เหล่านี้ มีอุปกรณ์บางอย่างที่ผู้เขียนไม่สามารถหาข้อมูลจากที่ใดได้เลย เพราะเป็นอุปกรณ์ที่ไม่เคยเห็นมาก่อน ผู้เขียนก็ได้สอบถามจากคุณพ่อ ๆ ก็ให้ความกรุณาแก่ผู้เขียนบอกว่าเป็นอุปกรณ์ใช้ในการดมยาสลบเพื่อผ่าตัดผู้ป่วย ผู้เขียนดีใจอย่างยิ่งที่หาคำตอบได้เสียที่คุณพ่อให้ความกรุณาแก่ ๆ ที่เดียว ท่านเป็นผู้ใหญ่ใจดีมีเมตตาและมีความรอบรู้อย่างยิ่ง ได้มีโอกาสใกล้ชิดท่านก็รู้สึกภาคภูมิใจและสุขใจอย่างยิ่ง แม้ท่านจะจากไปแล้ว ผู้เขียนก็ยังจดจำท่วงท่า ท่าทีวาจา กิริยาสุภาพอ่อนโยน มีเมตตากรุณาต่อผู้อ่อนวัย จึงไม่แปลกใจเลยที่ท่านมีลูกมากมายเหลือเกิน ทุกคนเรียกว่า “คุณพ่อ” ได้อย่างสนิทปากสนิทใจ ขอดวงวิญญาณของท่านได้โปรดรับทราบถึงความน้อมรำลึกในคุณงามความดีของท่าน ซึ่งเป็นปฐุนียบุคคลที่จะได้รับการจดจำไปนานแสนนานเป็นแบบอย่างให้ได้ยึดถือปฏิบัติทั้งในด้านส่วนตัวและการประกอบหน้าที่การงาน

ยังมีตัวอย่างของผู้ปฏิบัติคุณงามความดีต่อสังคมอีกมากมายที่ไม่อาจนำมากล่าวอ้างได้หมด สิ่งที่ได้รับรู้จากบุคคลที่ได้นำเสนอมานี้ ได้รู้คิดมากมายทีเดียวอย่างน้อยๆ ผู้ที่เป็นผู้บริหาร เป็นหัวหน้า เป็นผู้ใหญ่ หรือผู้ที่เป็นบัณฑิตทั้งหลายควรได้น้อมนำไปยึด

ถือปฏิบัติ ผู้อยู่ใกล้ชิดก็จะได้สบายใจ สุขใจ ไม่ต้องคอยหวาดผวาหรือวิตกกังวลหม่นหมอง บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรและสังคมจะได้อยู่กันอย่างมีความสุขสงบ ประเทศชาติจะมั่นคงและเจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาอารยประเทศ